

Üdvösségre várni

2010 szeptember 24. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Tokodon, a római kori er?d környékén néhány olyan cseréptöredék is el?került, amely a mediterrán terra sigillaták hatását mutatja. A kétféleképpen díszített kerámiák közül most azt ismertetjük, amely az esztergomi Balassi Bálint Múzeum tulajdona (jelenleg a vári kiállítás els? termében látható), s amely egy szürke, égetett tál alját mutatja. Ennek a tálnak a kör alakú fenékrészére – a régész-történész Tóth Endre leírását követve – „egyenl? szárú, kiszélesed? vég? keresztet rajzoltak; belsejét átlós keresztvonalkázás tölti ki. A vízszintes szárak alatt ómega és alfa bet?k, felfelé pedig egy-egy pálmalevél fogja közre a kereszt függ?leges szárának fels? részét. A körön kívül, már a tál kissé emelked? alján a kereszt szárai közt itt négy hosszabb pálmalevél, közöttük pedig négy kisebb háromszög alakú díszítés látszik, amelyek felületét átlós keresztvonalkázás tölti ki. A háromszögek csúcsából egyenes vonal indul, amely levélmintában folytatódik.
A körbefoglalt kereszt túl általános ahhoz, hogy keresztény id?szakban csakis a sigillaták díszítéséb?l legyen származtatható. Nem így a levélutánzatok. A keresztet határoló körb?l kiinduló négy-négy pálmalevél a centrális kompozícióval, amint azt Lányi Vera jól látta, a mediterrán sigillaták hatásának tulajdonítható.”
A pálmalevél ?sid?kt?l fogva az élet és a gy?zelem jelképe volt. Virágvasárnapon a barkaszenteléskor erre emlékezünk minden katolikus templomban. Az egyenl? szárú, talpas kereszt különböz? változatai, amelyek középkori templomaink faragványain a XI–XII. században s?r?n fordultak el?, szintén régi jelképek. A tálakra rajzolt talpas kereszt már a IV. század végén, az V. század elején megtalálható. A kereszt alfával és ómegával, a görög ábécé els? és utolsó bet?jével els?sorban az ókeresztény m?vészetben, a síremlékeken t?nik el?. Ezeken, mint itt is, a két bet? olykor fel van cserélve. „Ez talán arra utal, hogy Jézus Krisztus áldozata által a földi élet után veszi kezdetét az örök üdvösség.”
Úgy értelmezem, hogy a Tokodon lakó római, amikor meglátta az edény alján a jelet és az írást, arra gondolt, hogy van örök üdvösség. Ezt lehet várni, de talán jobb, ha teszünk is érte valamit. Hogy mit tett vagy mit tehetett az edényt használó római az üdvösségért, erre pontos válaszom nincs. De gyanítom, hogy a feladat akkor is annyi volt, mint ma. S ha ez igaz – nem tudom biztosan –, akkor holnap is meg azután is ugyanannyi lesz a feladatunk, persze abban az esetben, ha üdvösségre vágyunk.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló